

Số: 12/KL-TTra

Bình Phước, ngày 19 tháng 5 năm 2025

KẾT LUẬN THANH TRA
Về việc thanh tra chuyên ngành về nghiên cứu khoa học
và phát triển công nghệ

Thực hiện Quyết định số 05/QĐ-TTra ngày 28/3/2025 của Chánh thanh tra Sở Khoa học và Công nghệ (Sở KHCHN) về việc thanh tra chuyên ngành về nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ đối với Đề tài khoa học và công nghệ cấp tỉnh: “Ứng dụng chỉ thị phân tử để đánh giá các dòng điều triển vọng tại tỉnh Bình Phước” (sau đây gọi tắt là Đoàn thanh tra 05). Từ ngày 04/4/2025 đến ngày 22/4/2025, Đoàn thanh tra 05 đã tiến hành thanh tra đối với Đề tài cấp tỉnh: “Ứng dụng chỉ thị phân tử để đánh giá các dòng điều triển vọng tại tỉnh Bình Phước”. Cơ quan chủ trì thực hiện Đề tài: Viện Di truyền Nông nghiệp, Chủ nhiệm Đề tài: TS. Nguyễn Thành Đức.

Xét báo cáo kết quả thanh tra số 03/BC-ĐTTra ngày 29/4/2025 của Trưởng Đoàn thanh tra 05, Chánh Thanh tra Sở KHCHN kết luận thanh tra như sau:

I. Khái quát chung

Được sự quan tâm, chỉ đạo kịp thời của lãnh đạo Sở KHCHN, sự thống nhất giữa các thành viên trong Đoàn; đợt thanh tra được chuẩn bị kỹ về kế hoạch, nội dung theo chỉ đạo, Đoàn thanh tra 05 đã hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Tất cả các thành viên Đoàn thanh tra đều chấp hành đúng các quy định của Luật Thanh tra, các quy định trong hoạt động đoàn thanh tra. Các công việc được thực hiện nghiêm túc và chính xác, đạt hiệu quả theo yêu cầu kế hoạch.

1. Sơ lược về Đề tài thực hiện

- Đề tài được thực hiện theo Quyết định số 3355/QĐ-UBND ngày 31/12/2021 của UBND tỉnh Bình Phước về Phê duyệt Thuyết minh Đề cương và Dự toán kinh phí thực hiện Đề tài khoa học và công nghệ cấp tỉnh: “Ứng dụng chỉ thị phân tử để đánh giá các dòng điều triển vọng tại tỉnh Bình Phước”.

- Thời gian thực hiện: 36 tháng (Từ tháng 12/2021 đến tháng 11/2024).

- Thời gian gia hạn: 12 tháng đến tháng 12/2025.

- Tổng kinh phí thực hiện: 1.610,391 triệu đồng.

- Tổng kinh phí đã cấp: 1.449.351.900 đồng (tháng 4/2022: 644.156.400 đồng; tháng 6/2023: 644.156.400 đồng; tháng 7/2024: 161.039.100). Số kinh phí đã thanh toán giai đoạn: 1.225.819.408 đồng.

mm

- Tên tổ chức chủ trì đề tài: Viện Di truyền Nông nghiệp – Viện Khoa học Nông nghiệp Việt Nam. Địa chỉ: đường Phạm Văn Đồng – Bắc Từ Liêm – Hà Nội. Điện thoại: 0243 7543198. Fax: 0243 7543196. Website: <http://agi.gov.vn>.

- Họ và tên thủ trưởng tổ chức: GS.TS. Phạm Xuân Hội.

- Chủ nhiệm Đề tài: TS. Nguyễn Thành Đức. Chức vụ: Phó Giám đốc Phòng thí nghiệm Trọng điểm Công nghệ tế bào Thực vật - Viện Di truyền Nông nghiệp.

2. Sơ lược về Viện Di truyền Nông nghiệp là Cơ quan Chủ trì thực hiện Đề tài

Viện Di truyền Nông nghiệp được thành lập theo Quyết định số 281-CT ngày 10/10/1989 của Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng đã chính thức chuyển Trung tâm Di truyền Nông nghiệp thành Viện Di truyền Nông nghiệp, trực thuộc Bộ Nông nghiệp và Công nghiệp Thực phẩm (nay là Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn). Năm 2005, Viện Di truyền Nông nghiệp được sắp xếp lại theo Quyết định số 220/QĐ-TTg ngày 09/09/2005 của Thủ tướng Chính phủ. Địa chỉ trụ sở: Đường Phạm Văn Đồng, Từ Liêm, Hà Nội.

Chức năng của Viện: Nghiên cứu cơ bản có định hướng và ứng dụng các kết quả nghiên cứu, thành tựu khoa học kỹ thuật thuộc lĩnh vực di truyền và công nghệ sinh học nông nghiệp nhằm thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội của ngành nông nghiệp.

Nhiệm vụ và loại hình hoạt động KHCN của Viện:

- Nghiên cứu đánh giá ở mức độ phân tử nguồn tài nguyên di truyền thực vật, vi sinh vật phục vụ cho công tác bảo tồn và khai thác có hiệu quả nhất; Nghiên cứu tạo vật liệu khởi đầu cho công tác giống cây trồng và vi sinh vật bằng kỹ thuật di truyền và công nghệ sinh học hiện đại; Nghiên cứu công nghệ gen, công nghệ tế bào, công nghệ enzym, công nghệ vi sinh phục vụ cho việc phát triển nền nông nghiệp an toàn, bền vững, hiệu quả cao; Nghiên cứu xây dựng các phương pháp, qui trình công nghệ trong tạo giống ưu thế lai và nhân nhanh giống cây trồng; Nghiên cứu, ứng dụng kỹ thuật di truyền trong chọn tạo giống vi sinh vật và công nghệ sản xuất các chế phẩm sinh học có hoạt tính cao phục vụ sản xuất nông nghiệp an toàn và bảo vệ môi trường; Nghiên cứu di truyền và biến dị của cây trồng và vi sinh vật, trên cơ sở đó ứng dụng các phương pháp di truyền và công nghệ sinh học nhằm tạo ra các giống mới phục vụ sản xuất nông nghiệp và công nghiệp thực phẩm.

- Hợp tác trong và ngoài nước để thực hiện các nhiệm vụ thường xuyên và đột xuất của ngành và nhà nước giao cho trong lĩnh vực kỹ thuật di truyền và công nghệ sinh học nông nghiệp.

- Chuyển giao các tiến bộ kỹ thuật về di truyền và công nghệ sinh học trong nông nghiệp.

- Tham gia đào tạo và bồi dưỡng cán bộ khoa học về di truyền nông nghiệp.

- Thực hiện công tác hợp tác quốc tế về nghiên cứu di truyền và ứng dụng về di truyền nông nghiệp.

Verum

II. Kết quả kiểm tra, xác minh

Qua xem xét báo cáo và đi thực địa kiểm tra, xác minh thực tế việc thực hiện Đề tài cấp tỉnh: “Ứng dụng chỉ thị phân tử để đánh giá các dòng điều triển vọng tại tỉnh Bình Phước” tại xã Minh Tâm, huyện Hớn Quản, tỉnh Bình Phước cho thấy:

1. Nội dung chính thực hiện đề tài: có 03 nội dung chính phải thực hiện bao gồm:

- Nội dung 1: Đánh giá, khảo sát bổ sung các đặc điểm nông sinh học về tiềm năng năng suất, chất lượng của tập đoàn cây điều triển vọng được chia thành 02 công việc để thực hiện cụ thể:

+ Công việc 1: Đánh giá bổ sung một số đặc điểm nông sinh học của tập đoàn điều triển vọng.

+ Công việc 2: Thống kê, xử lý số liệu, phân nhóm các dòng/giống điều dựa trên các đặc tính nông sinh học liên quan đến tiềm năng năng suất, chất lượng.

- Nội dung 2. Nghiên cứu xác định các chỉ thị phân tử có liên quan đến các tính trạng tiềm năng về năng suất, chất lượng trên tập đoàn Điều tại tỉnh Bình Phước được chia thành 05 công việc để thực hiện cụ thể:

+ Công việc 1: Thu thập mẫu giống: mẫu lá của 250 dòng/giống điều khác nhau.

+ Công việc 2: Tách chiết DNA genome của các mẫu giống; Xác định, lựa chọn các trình tự môi SSR thích hợp với cây điều.

+ Công việc 3: Đánh giá nền di truyền tập đoàn Điều thu thập và xác định mối tương quan giữa các chỉ thị phân tử (SSR) và các tính trạng nông sinh học liên quan đến năng suất, chất lượng.

+ Công việc 4: Nghiên cứu, phát triển chỉ thị SCAR nhằm phát hiện các alen đặc trưng liên quan tính trạng tiềm năng năng suất, chất lượng.

+ Công việc 5: Phân tích, đánh giá kết quả và viết báo cáo tổng hợp công việc.

- Nội dung 3: Xây dựng và chăm sóc vườn tập đoàn giống điều phục vụ nghiên cứu chọn tạo giống được chia thành 05 công việc để thực hiện cụ thể:

+ Công việc 1: Lựa chọn xác định địa điểm xây dựng vườn tập đoàn

+ Công việc 2: Nhân giống các giống điều trong tập đoàn bằng phương pháp ghép.

+ Công việc 3: Xây dựng, chăm sóc và theo dõi đánh giá các đặc điểm sinh trưởng phát triển của các dòng/giống điều trong vườn tập đoàn.

2. Kết quả đã triển khai

Đề tài đã thực hiện xong các nội dung nghiên cứu chỉ còn (công việc 4: Nghiên cứu, phát triển chỉ thị SCAR nhằm phát hiện các alen đặc trưng liên quan

lexi

tính trạng tiềm năng năng suất, chất lượng; công việc 5: Phân tích, đánh giá kết quả và viết báo cáo tổng hợp công việc) của nội dung 2 là đang tiến hành với kết quả:

- Nội dung 1: Đánh giá bổ sung được một số đặc điểm liên quan đến năng suất, chất lượng của cây điều:

+ Thu thập thông tin về năng suất của 201 dòng/giống điều và phân tích 03 chỉ tiêu chất lượng: hàm lượng protein, lipit, tinh bột của 250 dòng/giống điều. Các chỉ tiêu này tiếp tục được phân nhóm sau đó xác định mối tương quan với các chỉ thị đa hình các đoạn lặp lại đơn giản (Simple Sequence Repeat - SSR).

+ Tiến hành phân tích và phân chia các nhóm Điều khác nhau về năng suất và chất lượng làm cơ sở cho việc phân tích tương quan của chỉ thị SSR với các đặc tính này.

- Nội dung 2: Nghiên cứu xác định các chỉ thị phân tử có liên quan đến các tính trạng tiềm năng về năng suất, chất lượng trên tập đoàn Điều tại tỉnh Bình Phước:

+ Tách chiết thành công 271 mẫu DNA tổng số điều, DNA tổng số thu được có chất lượng tốt đảm bảo cho các phân tích tiếp theo.

+ Xác định, lựa chọn được 19 trình tự mồi SSR thích hợp với cây điều.

+ Xác định được 5 chỉ thị có liên quan với tính trạng năng suất điều ở mức có ý nghĩa (giá trị $P < 0,05$) là mAoR11c, mAoR26, mAoR47, mAoR48 và mAoR52 với giá trị $\%R^2$ kiểm định dao động từ 8,43% (mAoR11c) đến 29,63% (mAoR48).

+ 05 chỉ thị có liên quan với hàm lượng protein trong hạt điều ở mức có ý nghĩa (giá trị $P < 0,05$) là mAoR6c, mAoR16c, mAoR17b, mAoR26 và mAoR44 với giá trị $\%R^2$ kiểm định dao động từ 4,72% (mAoR44) đến 15,10% (mAoR17b).

+ 04 chỉ thị có liên quan với hàm lượng lipit trong hạt điều ở mức có ý nghĩa (giá trị $P < 0,05$) là mAoR11c, mAoR33, mAoR42c và mAoR47 với giá trị $\%R^2$ kiểm định dao động từ 4,27% (mAoR47) đến 15,30% (mAoR42c).

+ 04 chỉ thị có liên quan với hàm lượng tinh bột trong hạt điều ở mức có ý nghĩa (giá trị $P < 0,05$) là mAoR11c, mAoR17b, mAoR29c và mAoR55. Các chỉ thị này có mối tương quan với tính trạng hàm lượng tinh bột ở điều dao động từ 4,88% (mAoR11c) đến 12,61% (mAoR55).

- Nội dung 3: Xây dựng và chăm sóc vườn tập đoàn giống điều phục vụ nghiên cứu chọn tạo giống:

+ Xác định địa điểm xây dựng vườn tập đoàn 250 dòng/giống Điều tại xã Minh Tâm, huyện Hớn Quản, tỉnh Bình Phước với diện tích > 2 ha.

+ Ứng dụng được phương pháp ghép để nhân giống thành công 250 dòng/giống điều (ít nhất 3 cây/mẫu giống) đạt tiêu chuẩn để đem ra trồng trên vườn tập đoàn tại tỉnh Bình Phước.

+ Xây dựng, chăm sóc và theo dõi đánh giá về đặc điểm sinh trưởng, phát triển của các dòng/giống điều tại vườn tập đoàn trong 3 năm (2022 – 2023 – 2024). Đến

leum

nay các dòng/giống điều tại vườn tập đoàn đang sinh trưởng phát triển bình thường. Các chỉ tiêu đặc điểm nông học vườn tập đoàn, đến thời điểm này đã đánh giá mức độ sinh trưởng phát triển, các biểu hiện đặc tính, hình thái của giống, các chỉ tiêu sinh trưởng, đối tượng dịch hại gây hại. Hiện cây điều của vườn tập đoàn chưa cho thu hoạch nên chưa đánh giá, so sánh năng suất, chất lượng của các dòng/giống chi tiết cụ thể.

3. Về tài chính

Theo Hợp đồng số 2334/HĐ-SKHCN ngày 31/12/2021 và phụ lục 01/PLHĐ2334 ngày 29/4/2022, phụ lục 02/PLHĐ2334 ngày 26/5/2023 của Sở KHCN tỉnh Bình Phước với Viện Di truyền Nông nghiệp với giá trị hợp đồng và các phụ lục đã ký là 1.610.391.000 đồng (*Bằng chữ: Một tỷ sáu trăm mười triệu ba trăm chín mươi một nghìn đồng*).

- Tổng kinh phí Sở KHCN đã cấp: 1.449.351.900 đồng (tháng 4/2022: 644.156.400 đồng; tháng 6/2023: 644.156.400 đồng; tháng 7/2024: 161.039.100).

- Số kinh phí đã thanh toán giai đoạn: 1.225.819.408 đồng (kèm theo Bảng xác định giá trị khối lượng công việc hoàn thành số 42CK/SNDT ngày 26/6/2023 và số 43CK/SNDT ngày 28/6/2024 giữa Sở KHCN tỉnh Bình Phước với Viện Di truyền Nông nghiệp).

4. Công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát của các cơ quan chức năng liên quan đến Đề tài

Cơ quan chuyên môn quản lý Đề tài cấp tỉnh: “Ứng dụng chỉ thị phân tử để đánh giá các dòng điều triển vọng tại tỉnh Bình Phước” có kiểm tra tình hình thực hiện nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp tỉnh 03 đợt vào các ngày 21/02/2023; ngày 12/12/2023 và 10/12/2024.

Kết quả: Cơ quan chuyên môn quản lý Đề tài cấp tỉnh đã đề nghị Cơ quan chủ trì và Chủ nhiệm Đề tài tiếp tục triển khai các nội dung, công việc của Đề tài theo đúng nội dung, tiến độ của Thuyết minh đã được phê duyệt và các quy định hiện hành; thực hiện việc thanh quyết toán kinh phí đã thực hiện.

5. Công tác kiểm tra, xác minh thực tế việc thực hiện Đề tài

Kiểm tra thực tế đối với tại vườn tập đoàn giống điều phục vụ nghiên cứu chọn tạo giống quy mô 250 dòng/giống tại xã Minh Tâm, huyện Hớn Quản, tỉnh Bình Phước. Qua kiểm tra cho thấy mô hình trồng điều khoảng 3 hecta (ha) đang sinh trưởng, phát triển bình thường (cây điều cao từ 0,8-1,4 m, có tán rộng 1m), một số cây chết (khoảng 40 cây/750 cây) tuy nhiên vẫn đảm bảo số lượng, mật độ duy trì của các dòng điều được so sánh với Bảng biểu Vườn tập đoàn.

III. Kết luận

Cơ quan chủ trì và Chủ nhiệm Đề tài đã phối hợp tốt với Đoàn thanh tra 10. Tại thời điểm thanh tra, khối lượng công việc và hồ sơ có liên quan đến Đề tài cấp tỉnh: “Ứng dụng chỉ thị phân tử để đánh giá các dòng điều triển vọng tại tỉnh Bình Phước” cho thấy Cơ quan chủ trì và Chủ nhiệm Đề tài đã thực hiện được một số nội

lưu

dung theo tiến độ của Thuyết minh đã được phê duyệt, tuy nhiên vẫn còn chậm so với tiến độ thực hiện trong phần Thuyết minh, đề tài đã được gia hạn thời gian thực hiện là 12 tháng, dự kiến hoàn thành tháng 9/2025.

Trong đó còn công việc 4: Nghiên cứu, phát triển chỉ thị SCAR nhằm phát hiện các alen đặc trưng liên quan tính trạng tiềm năng năng suất, chất lượng và công việc 5: Phân tích, đánh giá kết quả và viết báo cáo tổng hợp công việc của nội dung 2 chưa hoàn thành.

IV. Các biện pháp xử lý theo thẩm quyền đã áp dụng (nếu có): Không.

V. Kiến nghị các biện pháp xử lý: Không.

VI. Những hạn chế, vướng mắc, bất cập của chính sách, pháp luật có liên quan và kiến nghị khắc phục

Đề nghị Cơ quan chủ trì và Chủ nhiệm Đề tài cấp tỉnh: “Ứng dụng chỉ thị phân tử để đánh giá các dòng điều triển vọng tại tỉnh Bình Phước” tiếp tục triển khai các nội dung, công việc của Đề tài theo đúng nội dung, tiến độ của Thuyết minh đã được phê duyệt và các quy định hiện hành; thực hiện việc thanh quyết toán kinh phí đã thực hiện./.

Nơi nhận:

- Thanh tra tỉnh;
- Giám đốc Sở KH&CN;
- Viện Di truyền Nông nghiệp;
- TS. Nguyễn Thành Đức;
- Phòng QLKH&CN;
- Lưu: TTra.

CHÁNH THANH TRA

Lê Nguyên Tánh